

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzəən kɪ kɪyín jɪ viwìr ve vìr msòŋ ví dzə á fómo Nyùy wùn à jɪ ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzə kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaán é kitu ke nsay,

Mo tà'ntén wùn à nyaán fó ghay wìr msòŋé kù dìnè ne laàyeé a dzè wo lì nyàm se kwa' wo wù bivirin vífí vé wíri wùn à wɔŋ wo wíri kɪ kɪr fó a yu vijun ve kisuǹn keé ngèngèr wùn à Bímée, a'fó a dzə là fan wùn à fo kitan kɪ sìn kɪ kɪyín jɪ dzə á shíí wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzəən é shíí jɪ nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwííy kilòŋ e wìy e rər sí bì' fo bó á yò' dzəə kɪr dzəə yimò' fóo sə vitú vév fó sa' vitaavíi wùn á nə'sí,

Mo kí dzəən é shíí fóo yìi é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayì fèrìn ne nsər fóo səə bímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fóo dìn viwìr wùn à viku'ùy vé wìr, à virénrén vé lùmèn w'n wíy, e kfèn wáy wáyín jɪ kikuúyí ke wòŋ wùn à Dzə'əm ye juŋe dzə é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzəən ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jɪ á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghvém e kfèn a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'm kiyy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzə é shíí fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzəən ben,

Dzə'əm Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yee Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jɪ mfi' njiìn yee rén fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s''a'rèn ghán sidzəm e vífí, a wiy a mùm e mvèm yè'éy wùn à duŋrìi fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvèm wón wùn ákitu ke nsay fó yìi, áá kífy e kfèn a lèm kijuujun e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rèn vi.

1

Á dzəə wìr dzəm rénren fó ghvəm wùn à fó gháy, á yo' dzəə wìr msòŋ jɪ kwàn. Wìr dzəm k̀m k fómo woo fó kwà'ti wùn à fó vífí, a wù kɪr fó a yìi e wùmò' woo wír moo fər və.

2

Wìr dəm kɪr ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm rám, nshòm, kìn lumèn kìn Wíy, kìn lám, bímé yee kùm Nyùy, dzəə sa', kwa'ti símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə'əm si, kén, kidzəáy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzəm kɪr vitaaví fó a dzə e tin, fóo yìi mo wù ta' a yìi e kfèn a dzə e kɪŋnén.

4

Wír yò' kér fó a lím vikwàn, kìn a lím lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiìnè wír msòṇ, kìn dzà é dzəə rənè yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvri e wír a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzə á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kér ghay virə' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzə réṇréṇ é sar nsər. A nsər kér fó a shiy wun réṇréṇ là nya'. Nsər kér fó a kìn wir dzəm réṇréṇ là nya' e ghan se kinyà' ki nàən ne e nèn bvə' sá' wír msòṇ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kér ghay ji nsər yeé wònṇ náə e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wonṇ foon kìn ye yì dzəən é ṇwà' nsər woó wònṇ, ji yì wáa shiy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wiy koò wír e fin e lav, e nə'si kìn e jùm fo wònṇ, a bó nsər yeé wònṇ yo' biimé.

10

Wír dzəm kér ghay réṇréṇ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ngèṇgèr ye yì tíy fo wun kitu, kfən sá'nsa' réṇréṇ mo yì dzəən là kilo' fòo dìn vitaávi ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fòo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzə á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ngèṇgèr e kibà' ke nsa' aá sá' wun réṇréṇ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bí' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəəsin fòo sə wun.

2. Bó yò'dzə á koò wír ji bí' fo wù bù'un kinyo, kìn dzə kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wónṇ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzə á fò ṇge' là' ye yì shaa kinyo ke ṇwèrín kì bù'un e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér fòo nàə e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvám rá, kìn yír rá, a bó yò'dzə mo nsər ta'à. Wír dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzəm kér ghay fó a ghan a shiíy aáwuneé mvəm wonṇ mo wù koṇé.

2. wír dzəm kér ghay fòo fəə fo wònṇ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaávi fòo kfən e bàṁ e wun wònṇ.

14

1. Wír dzəm kér ghay wo dzə wù wàa tà' e kfən a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wír kìn dzə é kitum kiné kí.

2. Kibeèy kin ki yò'dzà kí wàa dzə fo wír vee mo a nyénj fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wònj wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashii wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wír dzəm kər ghay e wun wònj fó a dzə wan Nsay.

2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfá (woj vé')

16

1. Vilum wùn à Vikiy ve á kuyin ne là biíy kùm rām, woj wùn à biímée, á kər ghay fó a ker tátí vijin, a fèr kfá. Áwune kər vitaávi rénrj é ghan sé tátí vijín, e mvəm dzə'əm tátí vijin wùn á ghan sé jàvsin.

2. Tátí vijiné kù dzə cá' a dzə cá' a dzə fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.

3. Kfá dzə fómo Nyúy, a kfən dzə kintatì ke ngwàrin wònj, a kitúm wùn à wojə kər fó a kìn.

17

1. Wír dzəm kər vitaávi fó a ker vífá vé fo wun kitu rénrj mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.

2. Nsər yo'biimé ji wír wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun kej.

18

Wír dzəm kər ghay fó a ker kwa'ti rá, vífí vé wùn à biímé rəá. Ghay ráne tátí vitaávi vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatì wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fóo dìn biímé rá moo é dùnrì, e yìi, e ghvəm wùn à fóo lèm nsər.

19

Wír dzəm kər ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'ti rá; ghay rəne fó vitaávi fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivir wùn à fóo tà', e səəsí, e kfən sàmèr sá'ka wùn à kwa'ti si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là biíy.

20

1. Wír dzəm kər ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfən tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaánj.

2. Lá wír yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koj rá.

21

1. Wír dzəm kər ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wònj, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirá' kfá.

2. Wír dzəm kər ghay rénrj fóo li kinyo kfá e dù sho e virə' vé lìm vee wun wònj aá ka'ay.

3. Tím sa' yeé wònjə wiy a dzə, a dzə mo wíri kojè. Koj rəne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wir dzəm wo wù kuyin ne wùn à virénrjé ví, aá wiy a sho' e kiliti kìn é dzəə yee réj yimò' ye yì shwinen rən.

22

Wír dzəm, moo wír woó wònj kər ghay ló a dzə e kinjèn, e klàn a yen ji wojə wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kìn wun rénrjə mo káv kìn kéje dzəə'n é wònj si wònj si, e kùm ghay dzəə kej, dzə'əm wùn á líi wojə wov ve dzəən ku fó wun viwír wùn, wùn à ghvəme.

23

1. Wìr dzàm kër ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfəə lim ye wù koŋè, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kinèn fó kibun ke lim.
2. Wìr dzàm wo wù lim lim réŋréŋ kër fó a ker vila'ay réŋréŋ là nya'.
3. Wìr dzàm wo wù lim lim kër ghay fó a ker vilaámé vee réŋ ve ví gheenen wun ve dzə ví tòw wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wàa ker viwìr ve wìr msòŋ, wùn à ntom símó' sí, a shíi fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.
4. Wìr dzàm kër ghay fóo kè' kìn fóo tátí vintatì ve ví kin lim rá vee wun kòn.

24

Wìr dzàm kër ghay fóo meèmè fo shuu lim a yìi kifá ke wù koŋè, e tátí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meèmè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wìr dzàm kër ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìi é wún wun wáa dzə e távín wùn à kfəə rəə, moo fó viyikìr, ndzəy, lav wùn à shív si, a vinyo veé shíi ve ví wáa sə wun, e kfàn a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzám, sé viŋkfə, sé vidzəənè kin kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaávi vá.
2. Yìy wùn wàn kër ghay fó a ker leéy wùn àsə yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tátí vijin kìn é visàkii kër ghay réŋréŋ fó a dzə à kinèn é dzə'əm.

26

1. Wìr dzàm kër ghay fóo ye'éy ŋwà'. Yé'éy rəne kër fó a dzə kisán, a kí fèm ghà'é le, e ŋkè'se á dzəə yìy yé'éy sho yíyin. Nkè' yé'éy ye yíyin rən kër fó a dzə kù fo wìr dzàm. Yé'éy fèr wùn à yé lime kër fó a dzə tèèter fo wìr dzəm. Yé'éy se tavkín sí se sí shaàn sin si wiy a dzə fo wìr dzàm reŋréŋ mo vifíí vá ví dzəən.
2. Shíi ŋwà'wo ye'éyíne kër fó a dzə fóo yìi é wir kiíy wùn à fóo tavír ghwám yee kùm ghay wùn à vitaávi vé wìr msòŋ ví. Yí kër fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír viŋkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wìr msòŋ kìn vitatì ve dzəə biímé Nyù, e kdən a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèm nyaán.
3. Atàr wùn aàiyí kër ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wàa fo e wón véví.

27

1. Wìr dzàm kër ghay fó a tátí là kan e vinyò ve lìi woo wun wòn, e kfàn a yu vijun ve fèr, a ker kilín fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.
2. Wìr dzàm kër ghay fó dzə e kinèn fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sán wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wìr dzàm kër ghay fó a ker nyaán e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vá ví mo sá' rəne suuyin.

29

1. Wìr dzàm kër fó a lim, a dzə e wun kilín bì'fo dzəən fó cá'cá' fo dzə wù kùyír kitú kfə là kinjivìr.
2. Mo wìr dzàm dìn ghay sìn wùn à vitaávi vá ví, wiy a sər cá' vinyo vee mo nsər suuyi, e fí' a kìn kiíy wùn à ghwáme fo ghà y wùn à vitaávi vé wìr á mó'ó wùn à fóo runér réŋréŋ mo lìi wo jun, nyaán woó wòn wùn à dzə'əm ye juŋe e wòn wo wìr dzàm kër ghay shoo ta'à.
3. Bó yò'dzə a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vìn vi jeéy e shaà fo dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

Ki nyo ki yò'dzè shó e sa' fèn ke dzè kitúm, kintatì kìn wír wù b̀ner jì kí f́o wun vitaáví jì wù wàá yìi á kinyo ke ḱí laar á ghay sí wùn à vitaáví ví ve á saɲen é sa'fèn.
